

Рівненський державний

гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів здобувачів
вищої освіти

№ 4
2021

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 4

Рівне, 2021

УДК 159.9+316.6

Студентський дайджест. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти – Випуск 4. – Рівне: РДГУ, 2021. – 145 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчі редактори:

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 12 від
29 грудня 2021 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

толерантно воспринимать представителей разных соцкультур, их ориентируют на новую, общую культуру, формируют установку на восприятие себя его носителем.

Нужно признать, что реализация в израильской системе образования принципа объединять, а не разобщать дает положительные результаты. Одним из примером есть отношение молодежи к службе в армии. И девушки, и юноши считают своим гражданским долгом защищать свою страну.

Вывод. Формирование национального сознания и самосознания – очень сложное и ответственное задания, стоящее перед образовательной системой страны. Одним из путей его решения есть изучение и заимствование лучшего зарубежного опыта.

Список использованных источников

1. Гафіатуліна А. В. Психологічні особливості формування національної самосвідомості студентської молоді України : автореф. дис. ...канд. психол. наук: 19.00.07. Київ, 2018. 20 с.
2. Мартинюк В. Критерії, показники та рівні сформованості національної ідентичних якостей студентської молоді. *Зб. наук. праць Уманського державного педагогічного університету*. Умань, 2020. Вип. 4. С.105-112.
3. Скальська Л. О. Розвиток національної самосвідомості як завдання української національної освіти. *Проблеми сучасної психології. Зб. наук. праць КПНУ ім. Івана Огієнка, Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України*. Київ, 2011. № 14.

УДК 159.923:316.62-057.87

ОСОБЛИВОСТІ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ СТУДЕНТІВ

Савчук Валерія, здобувач ОС «бакалавр»
спеціальності 053 «Практична психологія», 2курс, РДГУ
Керівник: Джеджерера О.В., старший викладач

Самопрезентація є важливою складовою соціального життя. На сьогоднішній день є актуальна тема самопрезентації студентів у соціумі. Так, як формується враження про себе, свого іміджу у оточуючому соціальному середовищі. У підсвідомості студентів існує певний проект власної самопрезентації. Успіх враження залежить від уміння студента подати себе іншим людям, привернути до себе увагу, актуалізувати інтерес до своїх якостей. Це суттєво впливає на подальшу соціальну взаємодію, розвиток особистості, навчально-професійне та особисте життя студента у майбутньому.

Метою дослідження є аналіз особливостей самопрезентації студентів у соціальному середовищі.

Виклад основного матеріалу. Дослідження самопрезентації проводили такі науковці, як Н.В. Амяга, Г.В. Бороздіна, І. Гоффман, Р. Ковальські, Р. Майера, Д. Майерса та ін. Самопрезентація, як загальну особливість соціальної поведінки особистості (усвідомлювану поведінку, спрямовану на створення певного враження в близьких; постійний процес або прагнення суб'єкта представити бажаний образ зовнішній та внутрішній аудиторії) розглядали дослідники М. Вейголд, Т. Лірі, Д. Маркус, А. Шленкер та ін. Самопрезентація розглядається як прийом усунення когнітивного дисонансу (Л. Фестингер; Ф. Хайдегер). О.О. Соколова-Бауш розглядала само презентацію як навмисну, усвідомлювану поведінку, спрямовану на створення враження про себе. Р. Баумейстер визначав самопрезентацію як саморозкриття особистості в міжособистісному спілкування через демонстрацію власних думок, характеру. Такі дослідники, як Р. Аркін, Р. Баумейстер, Р. Вікланд, Г. Глейтман, І. Джонс, Т. Пітман, А. Стейнхилбер, А. Шутц та ін. досліджували самопрезентацію через категорію саморозкриття в міжособистісному спілкуванні, фіксацію уваги на собі, внаслідок уваги до суб'єкта з боку інших людей. І. Гоффман, також досліджував взаємодію з іншими людьми для досягнення своїх цілей. Дж. Тедеші та М. Ріес розглядали форми соціальної

Випуск 4, 2021. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

поведінки. Засіб підтримки самооцінки досліджували Б. Шленкер, М. Вейголд, М. Лірі, Р. Ковальські і Д. Майерс. Ю.М. Жуков досліджував створення певного враження і регуляція власної поведінки. Дж.Г. Мідь і Ч. Кулі досліджували формування образу «Я» і самооцінки. Р. Баумейстер і А. Стейхінбер досліджували засоби самовираження. Такі науковці, як Л.Б. Філонов та Р. Парфьонов досліджували представлення своїх особистісних якостей у зв'язку з потребою в довірчих відносинах, встановлення взаємодії. Особистісні риси досліджували науковці – А. Басс, М. Снайдер, А. Фестингер, М. Шеріер.

У повсякденному житті суб'єкт часто стикається з феноменом самопрезентації власної особистості. В психології самопрезентація розглядається, як загальна особливість соціальної поведінки особистості. Поняття самопрезентація (self-presentation) походить від англійського слова «самоподача», тобто надання іншим людям певної інформації, враження про себе.

Найбільш значущими людськими потребами є потреба в спілкуванні, сприйнятті, визнанні та самовираженні. Саме вони зумовлюють значущість формування сприятливого враження про себе що безумовно відображається в соціальній успішності.

Визначив поняття «самопрезентація» американський соціолог І. Гоффман. Він виходив з відомого шекспірівського вислову, що весь світ-театр і люди в ньому актори, дещо трансформували його на свій лад: «...весь світ, звичайно, не сцена, але суттєві шляхи, чому це не так, не легко обґрунтувати» [1, с. 83]. І. Гоффман не тільки виокремив самопрезентацію як предмет соціально-психологічних досліджень але й зазначив деякі напрямки розробки цієї проблематики. На відміну від інших досліджень (А. Басе, С. Бригс, Е. Джонс, М. Снайдер), в яких самопрезентація аналізується тільки в специфічних умовах та використовується тільки певним типом людей, І. Гоффман розглядає її як постійний процес, що має змінний характер залежно від задач «актора» та обставин.

Самопрезентація- це процес уявлення людиною образу «Я» та підтримки самооцінки, тобто усвідомлений або неусвідомлений процес, який здійснюється активним суб'єктом. Стійка особистісна характеристика, що базується на індивідуальних властивостях психіки є реальним засобом формування образу «Я». Успіх враження залежить від уміння подати себе іншим людям, привернути до себе увагу, актуалізувати інтерес до своїх якостей. На думку Р. Чалдіні, самопрезентація-це процес, завдяки якому ми намагаємося контролювати враження, які виникають які виникають про нас в інших людей, це стратегічний спосіб отримання контролю над своїм життям, спосіб збільшити свої винагороди мінімізувати витрати, спосіб конструювання образу «Я». Згідно О. М. Капустюк самопрезентація – «система утворюваних у попередньому досвіді людини диспозиційних та варіативних психологічних утворень, які виконують функцію засобу маніфестації себе іншому як носія позитивного Я» [2, с.210].

Більшість людей головним мотивом самопрезентації вважають потребу в отриманні соціального схвалення. При цьому не вся самопрезентаційна поведінка призначена для пред'явлення соціально схвалюваної ідентичності. Незважаючи на універсальність мотивів самопрезентаційної поведінки, спостерігаються значні індивідуальні відмінності в здійсненні самопрезентації. Так наприклад представники публічних професій (політики, журналісти, актори) більш свідомо ставляться до контролю над враженням на інших. В інших професійних сферах подібний контроль та його усвідомлення не настільки виражений. Але також виокремлюють гендерні та вікові відмінності цього процесу, що також впливають на особливості стиля комунікації, вибір самопрезентаційних тактик і стратегій. З феноменом самопрезентації студенти стикаються щоденно. Юнацький вік є сприятливим для утворення як позитивних, так і негативних соціальних установок як стійкого елементу життєвої перспективи. Як зазначали Р.Ф. Камишніков, Л.Г. Подоляк, О.Є. Поліванов, Л.М. Яворська, студенський вік є синсетивним періодом для розвитку основних соціогених потенцій людини [3; 4]. У цей час відбувається оволодіння повним комплексом соціальних ролей дорослої людини. І. Зимня розглядає студентство як особливу соціальну категорію, специфічну спільність людей, організовано об'єднаних інститутом вищої освіти.

Особливістю враження є те, що студенти впроваджують свої індивідуальні властивості у власну індивідуальну соціальну ситуацію розвитку. Ще Т. Гоббс виділяв

природну та штучну особистість. «природна самопрезентація» - неусвідомлена презентація себе, тобто своєї індивідуальної неповторності. Проте, окрім природної самопрезентації існує й усвідомлено заздалегідь спланована тактика позиціонування своєї особистості, або «штучна презентація», представити себе у найліпшому світлі, відмінну від реальної. Перш, ніж створювати штучну особистість, варто осмислити, зрозуміти і усвідомити свою справжню суть, риси й особливості, але звичайно простіше створити таку маску, яка хоча б чимось нагадувала реальне обличчя. Вплив штучної самопрезентації можливий для студентів з внутрішнім конфліктом, які переживають через невідповідність зовнішнього-внутрішнього, здатний привести до непрогнозованих негативних наслідків.

Також, соціальна поведінка не є всього лише системою дій особистості в суспільстві, вона виникає як неминуче взаємопроникнення світу соціуму і світу студентів в актах спілкування і в актах психічної діяльності. Тому, коли студенти опиняються у ситуації міжособистісного спілкування, негайно стають суб'єктами самопрезентації. Незалежно від усвідомленості своїх поведінкових дій, суб'єкт представляє партнеру зі спілкування інформацію про себе за допомогою різних символічних знаків, а також своєю вербальною або невербальною поведінкою. Автоматично, з моменту початку спілкування партнер, сприймаючи як усвідомлено, так і частково, неусвідомлено, цю інформацію, стає об'єктом самопрезентації.

Студенти готові представляти себе, керуватися бажанням створити гарне враження, необхідного для певних конкретних цілей та бути прийнятним. Загалом у процесі спілкування і соціальної взаємодії, за допомогою само презентації, суб'єкт здатний не тільки дивитися на себе очима партнера, але і коректувати власну поведінку відповідно до його очікувань, а його мета-створити найбільш сприятливе враження. Студенти не завжди здатні правильно оцінити ситуацію взаємодії в якій вони опиняються, і здійснюють неконструктивне саморозкриття, що, в свою чергу, призводить до порушення ділових стосунків, утруднення адаптації, неспроможність керувати власною діяльністю.

Висновки. Отже, само презентація – це процес і результат усвідомленого чи ні представлення себе значимим іншим під час міжособистісного спілкування. Самопрезентація розглядається, як загальна особливість соціальної поведінки особистості. Під самопрезентацією розуміється діяльність і процес пред'явлення суб'єктом своїх переваг та чеснот в спілкуванні. Потреба в самопрезентації виникає в момент зміни звичного протікання життя, коли потреби особистості в повазі та статусі знаходяться в протиріччі з актуальним станом. З феноменом самопрезентації студенти стикаються щоденно. Студенти готові представляти себе, керуватися бажанням створити гарне враження, необхідного для певних конкретних цілей та бути прийнятним, але не завжди здатні правильно оцінити ситуацію взаємодії в якій вони опиняються, і здійснюють неконструктивне саморозкриття, що, в свою чергу, призводить до порушення ділових стосунків, утруднення адаптації, неспроможність керувати власною діяльністю.

Список використаних джерел

1. Гофман И. Представление себя другим в повседневной жизни / И. Гофман. – М., 2000. – 326с.
2. Капустюк О. М. Соціально-психологічні передумови ефективності процесу самопрезентації особистості. // Наукові записки Інституту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. / За ред. акад. Максименка С.Д. – К: Главник, 2005. – Вип. 26. – С. 209–212.
3. Подоляк Л. Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів / Л. – К: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
4. Психологічні особливості студентського віку. На допомогу кураторам. Вип. 3 / [укладачі : Л. М. Яворовська, Р. Ф. Камишнікова, О. Є. Поліванова, С. Г. Яновська, С. М. Куделко]. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 88 с.

ЗМІСТ

БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів	3
БЕЛІЧЕНКО У. Арт-терапія як засіб корекції тривожності молодших школярів.....	7
БЫЛИНСКАЯ Е. Проявление синдрома эмоционального выгорания у медицинских работников	10
БОРТНИК М. Психологічні особливості проявів інфантилізму в підлітковому віці.....	14
ВЛАСНОВА А. Психологічні особливості подружніх стосунків із різним типом прихильності у різні вікові періоди	17
ВОЙТОВИЧ К. Психологічний аналіз розвитку креативності в молодшому шкільному віці.....	20
ВОЛОЩУК В. Особливості організації театральної діяльності у психолого-педагогічному просторі	22
ГАВРИЛЮК О., НАЗРЕЦЬ Л. Вплив вікових особливостей на мотивацію навчальної діяльності школярів	25
ГНІВОШЕВСЬКА А., КУЛАКОВ Р. Психологічні особливості комп'ютерної залежності у підлітковому віці	28
ГРИЦЮК К. Причини булінгу у підлітковому віці	32
ГУРАНЕЦЬ А. Особливості взаємозв'язку психологічного благополуччя та адаптації студентів-першокурсників до навчання у ЗВО.....	34
ДАВИДЮК В., ХОМИЧ І. Роль спілкування у формуванні особистості	37
ДВОРАК Д., КУЛАКОВА Л. Психологічна профілактика боулінгу серед молодших школярів.....	39
ДЕМ'ЯНЮК В., КУЛАКОВА Л. Сепарація як феномен міжособистісних стосунків.....	43
ДЗЬОБА Ю. Теоретичний аналіз понять «одnodітні» та «багатодітна» родини	46
ДОЛЯ Т. Психологічні особливості проявів прокрастинації у дорослому віці	50
КЛИМЧУК І., КУЛАКОВА Л. Психологічний стрес сучасної молоді: чинники та особистісні детермінанти	53
ЛЕВЧЕНЯ В., НАЗРЕЦЬ Л. Пізнавальний інтерес як мотив навчально-пізнавальної діяльності школярів	56
МАРКОВА І. Емпіричне дослідження ціннісних орієнтацій у підлітковому віці.....	59
МИСАН Я. Основні підходи до розвитку творчої діяльності у сучасній педагогічній і психологічній науці	62
МИХАЙЛОВА Т. Емпіричне дослідження особливостей поведінки підлітків у конфліктних ситуаціях	65
МИХАЛЮК Ю. Референтна група однолітків як фактор прояву конфліктності в юнацькому віці	69
НОВОСАД Т. Проблема комунікативної компетентності майбутніх фахівців.....	72
ОЛЕКСІЙЧУК Д. Особливості ціннісної сфери підлітків	75
ОСТАПУК О. Вплив емоцій на успішність студентів	78

ПАВЛОВА Р., КУЛАКОВА Л. Вплив соціальних мереж на зміст ціннісних орієнтацій у підлітковому віці	81
ПАВЛЮК І., БЕРЕЗЮК Т. Психологічна допомога особистості методами арт-терапії	84
ПАЗДНІКОВА С. Психологічні чинники дезадаптації дітей молодшого шкільного віку.....	89
ПИЛИПЧУК І. Основні підходи до розуміння соціально-психологічної адаптації у сучасній психологічній науці	90
ПОЛЮХОВИЧ Т., БЕРЕЗЮК Т. Емоційний інтелект як складова професійної успішності майбутніх фахівців	93
ПОЛЯК К. Інноваційні підходи до управління сучасним загальноосвітнім навчально-виховним закладом	96
САВА О., КОРЧАКОВА Н. Пути формирования национального самосознания (Зарубежный опыт).....	97
САВЧУК В. Особливості самопрезентації студентів.....	99
САКОВСЬКА О. Особливості психологічного дослідження тривожності підлітків ...	102
САМЧУК І. Особливості корекції тривожності у ранньому юнацькому віці	104
СВИСТУН В. Особливості психологічної корекції шкільної тривожності молодших школярів	108
СЕМЕНЧЕНКО Р., КОРЧАКОВА Н. Емоційна направленість як чинник мізогінії	110
СОСОНЮК О., СОЗОНЮК О. Індивідуальні особливості регуляції і саморегуляції поведінки підлітка	112
ТАРАРОВА А. Сучасні підходи до організації навчально-виховного процесу в інклюзивному класі	115
ТИШИНСЬКА Я., ЮРЧУК О. Особливості використання спортивного танцю в процесі розвитку рухової активності дітей старшого дошкільного віку	117
ТРАЧИК М. Теоретичне та експериментальне вивчення експериментальне вивчення особливостей ігрової діяльності дітей на етапі вікових криз	119
ХОМА О., БЕРЕЗЮК Т. Психологічні підходи до вивчення феномену академічної прокрастинації у студентському віці.....	122
ЧИЧУК Ю. Вплив взаємостосунків із батьками на особистісний розвиток дитини ...	125
ЧОРНОУС Я., НАЗАРЕЦЬ Л.М. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів.....	127
ШЕВЧУК О. Особливості психологічного дослідження самоствавлення підлітків ...	130
ШПРАХА Л., КУЛАКОВА Л. Психологічні умови впливу на формування пізнавального інтересу школярів	132
ЮЩУК А. Особливості міжособистісних стосунків у юнацькому віці	135
ЯКИМЕЦЬ М., КУЛАКОВА Л. Чинники психологічного благополуччя особистості.	137
ЛОНГІНОВА О., КОРЧАКОВА Н. Феномен співзалежності в аб'юзивних стосунках	141